

Tauragės rajono savivaldybė

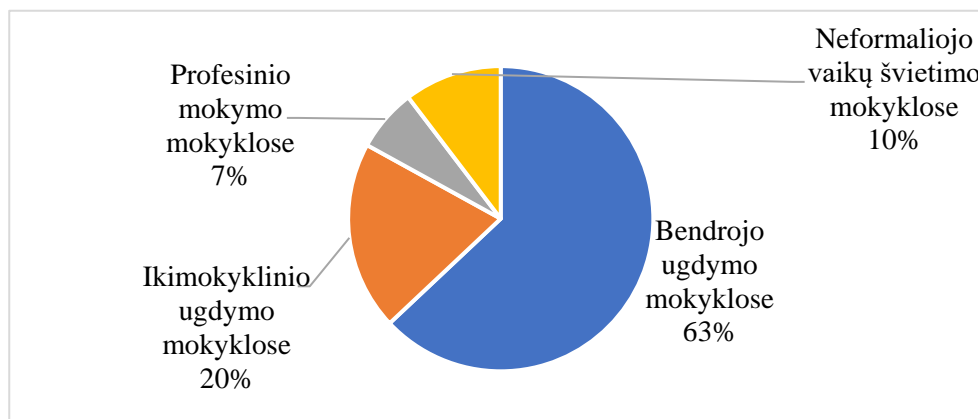
Tauragės r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Tauragės pagalbos mokytojų ir mokinių centras (toliau – Centras)¹.

2021–2022 m. m. Tauragės r. savivaldybėje dirbo 724 pedagoginiai darbuotojai, iš jų – 456 (63 proc.) bendrojo ugdymo, 145 (20 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 48 (7 proc.) – profesinio mokymo, 75 (10 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

Pastaruosius keletą metų pastebimas savivaldybės pedagoginių darbuotojų, dirbančių bendrojo ugdymo įstaigose, skaičiaus mažėjimas (8 proc.) – 2019–2020 m. m. savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose dirbo 494 pedagoginiai darbuotojai, 2020–2021 m. m. – 471, kitų įstaigų darbuotojų skaičius išlieka pastovus.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centras vykdė 10 ilgalaikių (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programų (toliau – Programos) pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus. Jose dalyvavo 270 pedagoginių darbuotojų (žr. 1 lentelę).

Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad savivaldybėje praeitais metais didesnis dėmesys buvo skirtas prioritetui *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*, Programos vykdytos pagal visas jo kryptis, o šiais metais daugiau Programų vykdyta pagal prioriteto *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas kryptį Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos*, tik 2021 m. vykdyta Programų ir pagal jo kryptį *Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas*. Pagal prioritetą *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas* 2021 m. vykdyta gerokai daugiau Programų nei 2022 m., ypač pagal jo kryptį *Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime*. Pagal kitas dvi šio prioriteto kryptis vykdyta po vieną Programą: 2021 m. – pagal kryptį *Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas*, o 2022 m. – pagal kryptį *Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas*.

¹ Prieiga internete <https://www.tauragespmmc.lt>.

1 lentelė. Daugiausia Programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

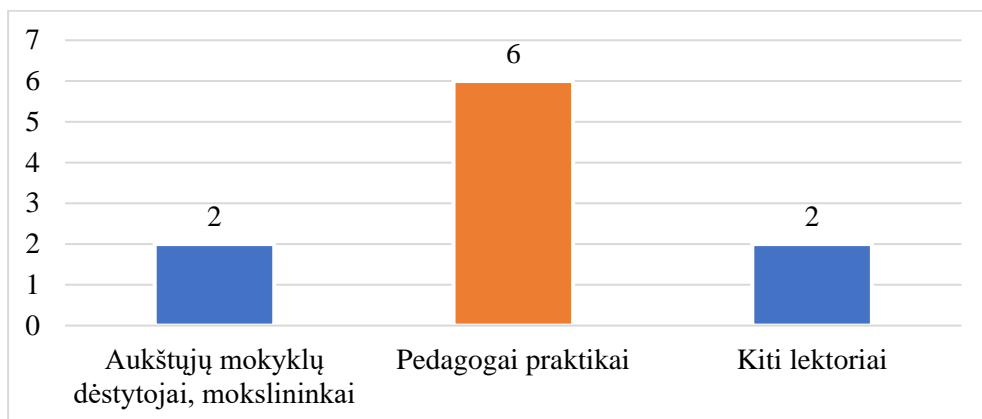
Vykdytų Programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų skaičius	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	2	50
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	2	50
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	–	–
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	–	–
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	6	175
Mokinio skirtubių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	6	175
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	–	–
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	2	45
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	15
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	–	–
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	30
Iš viso:	10	270

Rajono pedagoginiai darbuotojai, dalyvavę įgyvendinant Programas ir plėtoję savo profesines kompetencijas, turėjo galimybę mokytis kartu su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektorais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.). Duomenys rodo, kad 2022 m. 60 proc. (6 asmenys) lektorių buvo kviestiniai pedagogai praktikai.

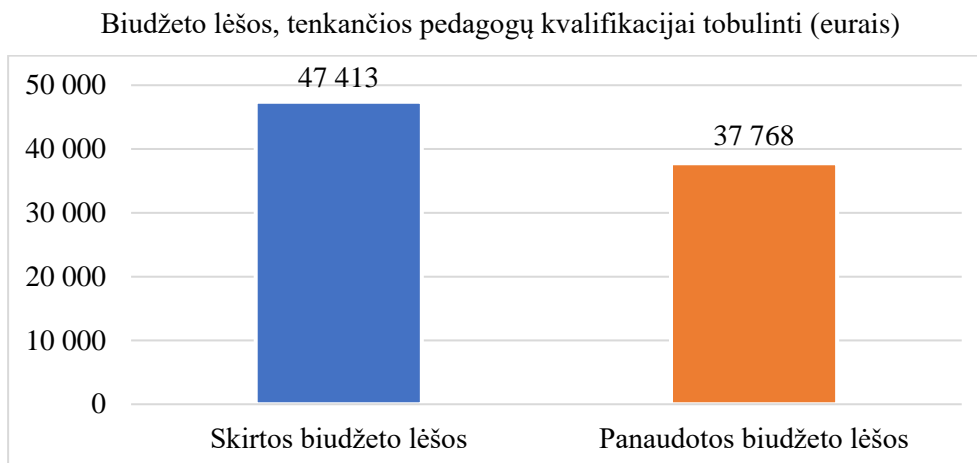
2 pav. Prioritetines Programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Programas pagal prioritetus įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. panaudota didžioji dalis PKT skirtų lėšų (žr. 3 pav.). 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., bet 2022 m. jų panaudota gerokai daugiau nei 2021 m. (68 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 80 proc.

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(pagal Centro veiklos išorinio vertinimo išvadas ir interneto svetainės puslapių apžvalgą, atliktą 2023 m. vasario–gegužės mėn.)

PKT renginių veiklą reglamentuoja Centro nuostatai ir svetainėje paskelbti nacionaliniai dokumentai. Informacija apie PKT renginius skelbiama Centro interneto svetainėje, siunčiama el. paštu visoms apskrities mokykloms. Seminarai dažniausiai vyksta po pamokų ar joms besibaigiant, po 13.30 val. Daugiau renginių organizuojama per mokinių atostogas, nuotoliniu būdu. Dažnai renginiai mokyklų bendruomenėms rengiami ugdymo įstaigose.

Centro svetainėje skelbiamas kiekvieno mėnesio veiklos planas, kuriame nurodomi renginiai pagal ilgalaikes ir trumpalaikes Programas, taip pat skelbiami jų lektoriai, konsultantai, valandų skaičius, dalyvių tikslinė grupė, vieta, data ir registracijos nuoroda. Jei Programa ilgalaikė ir susideda iš modulių, tai modulis nurodomas renginio pavadinimo skiltyje. Metodiniai renginiai (parodos, konkursai, projektų renginiai, metodinių būrelių susirinkimai-pasidalijimo gerąja patirtimi renginiai) skelbiami atskirai. Atskirai skelbiamas ilgalaikių PKT Programų sąrašas, kuriame nurodomas pavadinimas, valandų skaičius ir Programą pateikęs asmuo, atskirai pateiktos autorių PKT Programų anotacijos; prioritetingos 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritys prie Programos nenurodomos. Atskirai suplanuotos su ugdymo turinio atnaujinimu (toliau – UTA) susijusios PKT Programos, jos vykdomos konkrečiose mokyklose. Svetainėje pateikta daug medžiagos, susijusios su UTA: rajono savivaldybės 2022–2024 m. UTA veiksmų planas, UTA renginiai, UTA planų pavyzdžiai, visa naujausia su tuo susijusi informacija iš Švietimo portalo www.emokykla.lt, NŠA svetainės ir *YouTube* kanalo, su UTA susiję leidiniai ir pan.

Centras rengia netradicines pamokas, gerosios patirties sklaidos popietes, konferencijas, mokytojų dalykininkų susirinkimus, popietes, relaksacijos užsiėmimus pedagogams. Sukauptas edukacinės patirties bankas. Vyksta olimpiados, konkursai.

2020 m. Centro veiklos išorinio vertinimo išvadose teigiama, kad labai pasitarnavo naujas metodinės veiklos sistemos kūrimo modelis. Visos ugdymo įstaigos į metodinę tarybą deleguoja savo atstovus, čia aptariami mokyklų PKT poreikiai, problemos, susitarimai dėl prioritetų. Centras organizuoja PKT renginius Tauragės ir Pagėgių savivaldybių ugdymo įstaigoms. Kuriant PKT Programas, vadovaujamosi nacionaliniais PKT prioritetais, atsižvelgiama į švietimo aktualijas. Kiekvienų kalendorinių metų pradžioje atliekamas PKT poreikių nustatymas. Dažniausiai mokymai buvo organizuojami pagrindinių ir vidurinių mokyklų mokytojams, taip pat mokyklų bendruomenėms, komandoms. Koks lektorius bus pakviestas, priklauso nuo klientų pageidavimų, siūlomos tematikos, rekomendacijų, ankstesnių seminarų dalyvių nuomonės. Lektorių pasirinkimą lemia kompetencija, gebėjimas pateikti naujausius ugdymo pasiekimus, mokėjimas sudominti auditoriją, įtraukti dalyvius į kūrybinį darbą, motyvuoti veikti ir toliau tobulėti. Atliekami seminarų

kokybės vertinimai: formaliai – pateikiant seminaro vertinimo anketas, ir neformaliai – bendraujant su renginio dalyviais, lektorais. Pagrindinis apklausų tikslas – išsiaiškinti, ar seminaro medžiaga buvo aktuali ir naudinga, ar įgytos žinios bus pritaikomos konkrečioje veikloje; kaip dalyvavimas seminare paveikė mokinių rezultatus, nėra tiriama.

Centras organizuoja švietimo ir pedagoginės psichologinės veiklos sričių konsultacijas: PKT Programų, projektų, edukacinių kelionių programų rengimo ir įgyvendinimo, renginių organizavimo, planavimo, švietimo dokumentų tobulinimo, pedagoginės psichologinės, specialiojo ugdymo, elgesio ir emocijų, bendravimo, mokymosi, patyčių ir smurto, savęs pažinimo klausimais. Konsultacijos vyksta klientui patogiu laiku, būdu ir šalims susitarus.

Metodinius būrelius rajone pakeitė metodinė taryba. Vienas iš jos tikslų yra skatinti pedagogus skleisti savo gerąją patirtį. Metodinė veikla vykdoma remiantis aprašu. Vyksta metodinės dienos, paskaitos, įvairios edukacinės veiklos, dalijamasi gerąja patirtimi per atvirų veiklų pristatymus, atskirus mokytojų susitikimus; rengiamos atviros pamokos ir jų aptarimai, taip pat vyksta patirtinių veiklų pristatymai, apskritojo stalo diskusijos, edukacinės, kolegialaus bendradarbiavimo ir dalijimosi gerąja patirtimi popietės, plenerai, kolegialūs vizitai į mokyklas, kūrybinės dirbtuvės, forumai, susitikimai, susirinkimai, pasitarimai, tikslinių grupių ir metodinės tarybos susirinkimai. Nuolat atnaujinamas edukacinės patirties bankas, darbus į jį atranka metodinės tarybos nariai. Didžiąją dalį darbų galima rasti Centro svetainėje. Centras sėkmingai vykdo vietinius, šalies ir ES projektus, dalyvavo projekte „Lyderių laikas 3“. Kiti projektai susiję su STEAM, specialiuosius ugdymosi poreikius turinčių vaikų integracija, emocinio intelekto lavinimu.

Registracija į renginius vyksta nurodytu atsakingo asmens el. paštu.

Šalia renginių skelbiamos ir regiono STEAM centro veiklos.

Remiantis Centro veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, ir Centro veiklos išorinio vertinimo išvadomis, matyti, kad siekiama sudaryti galimybes pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Vadovaujantis savivaldybės bei Centro pateiktais duomenimis ir Centro veiklos išorinio vertinimo išvadomis, galima teigti, kad Tauragės r. savivaldybė vykdo tikslingą PKT stebėseną, po renginių atlikdama anketavimą, tačiau trūksta įžvalgų, kaip PKT paveikė mokinių pasiekimus ir pažangą.

Pateikti duomenys iš dalies rodo, kad **pastebimas PKT poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai**, mokytojams per mokymus įgytas žinias pritaikius savo darbe ir dalijantis gerąja patirtimi. Matyti, kad mokytojų pamokos darosi įdomesnės, keičiasi vertinimo sistema, gerėja mokinių žinios ir gebėjimai.

Kryptingai, pagal šalies ir rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, taip pat mokyklų bendruomenėse skatinamas komandinis darbas ir grįžtamasis ryšys daro poveikį ir savivaldybės mokyklų, kaip organizacijų, pažangai.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- savivaldybės lygmeniu *skirti* dėmesio gilesnei analizei, ar mokymosi patirtis ir dalyvaujant PKT Programose pedagogų išplėtos kompetencijos perkeliamos į praktiką;
- glaudžiau *bendradarbiaujant* su savivaldybės mokyklomis, įtraukiant vadovus, metodinius būrelius ir (ar) kitus bendruomenės narius, *stiprinti* PKT renginiuose dalyvavusių pedagogų motyvaciją taikyti mokymosi patirtį;
- *dalytis* metodinės veiklos sistemos kūrimo modeliu ir metodinės tarybos veiklų patirtimis su kolegomis iš kitų savivaldybių.